

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad – April 2023

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året. Syftet är att sprida nyheter inom kemikalieområdet som berör Trafikverkets verksamheter. Informationsbladet berör nyheter gällande kemiska produkter och farliga ämnen i material och varor.

Summering av granskningsåret 2022

Under 2022 skickades det in drygt 1500 kemiska produkter för granskning till Trafikverkets kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Den genomsnittliga granskningstiden var 1,4 arbetsdagar och inget enskilt ärende överskred 5 arbetsdagar innan beslut.

160 produkter blev returnerade pga. ofullständig information eller att produkten var en vara alternativt hygienprodukt. Dessa fick utlåtandet ”Ej fullständigt”.

Trafikverkets grupp	Antal granskade produkter
! -Ej märkningspliktig	359
A -Tillåten	317
B -Riskminskning	496
C -Utfasning	171
D -Förbjuden	11

Antalet produkter som skickades in för granskning har legat på samma nivå som föregående år. Cirka 45 % av produkterna klarade Trafikverkets kriterier för Grupp A. Cirka 33 % av produkterna klassades i Grupp B. Totalt blev 171 produkter granskade till C-Utfasning under 2022. Av dessa användes 53 produkter. Utöver dessa användes 6 produkter i grupp D-förbjuden med tillåtet användningsområde.

Trafikverket har som mål att fasa ut användningen av kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen. Utfasningsarbetet har resulterat i att antalet använda produkter med utfasningsämnen har minskat från över 70 stycken år 2009 till 53 stycken år 2022. Det har under de senaste åren dock skett en ökning gentemot tidigare år. Detta beror dels på strängare kriterier för hormonstörande- och allergiframkallande ämnen, dels på grund av att flera ämnen med utfasningsegenskaper har fått harmoniserad klassificering enligt CLP under 2022.

Mer information om Trafikverkets måluppfyllelse finns på [hemsidan](#).

Ny bedömning av n-hexan enligt SIN-listan

Ett av de vanligaste ämnena, som medfört att produkter fallit för kriterie 5 – Hormonstörande och därmed hamnat i grupp C, är **n-hexan**. Ämnet fanns med på SIN-listan över ämnen med hormonstörande egenskaper, men har nu tagits bort därifrån. Ca 45 ärenden i Chemsoft har därmed att granskats om från grupp C till grupp B.

Ändringen berör bland annat flera sorter av alkylatbensin och vissa sprejfärger.

SIN-listan

SIN står för Substitute It Now! Och är en databas utvecklad av International Chemical Secretariat (ChemSec). I databasen listas kemiska ämnen som bedöms komma att bli föremål för begränsningar enligt REACH.

För mer info besök [ChemSec SIN-list](#)

Dispens för Bisfenol A i elektronikprodukter

Bisfenol A är ett kemiskt ämne med hormonstörande-, reproduktionstoxiska- och allergiframkallande egenskaper. Ämnet är reglerat och bland annat upptaget på Kandidatförteckningen (se faktaruta på sista sidan) och vissa användningar är begränsade enligt bilaga XVII till REACH. Bisfenol A är även med på Trafikverkets lista över ämnen som är förbjudna från att användas i Trafikverkets verksamhet.

Bisfenol A är dock ett vanligt förekommande ämne vid tillverkning av elektronikprodukter. Det har visat sig mycket svårt att fasa ut användningen av detta ämne just i elektronik. Därför har Trafikverket beslutat att medge dispens för Bisfenol A i elektriska och elektroniska komponenter i alla Trafikverkets projekt.

Elektronikprodukter som innehåller Bisfenol A hamnar i grupp D-förbjuden, men med ett tillåtet användningsområde, att resthalter av Bisfenol A från tillverkning får förekomma. De särskilda villkor som gäller för grupp C tillämpas då för den aktuella produkten.

Observera att kraven på aktiva produktval fortfarande gäller. Man får bara använda en elektronisk produkt som innehåller Bisfenol A om det är helt utrett att det inte finns något mindre farligt alternativ.

Lämna in nya säkerhetsdatablad för granskning

I föregående infoblad informerades det om att nya regler för säkerhetsdatablad skulle träda i kraft januari 2023. I december 2022 fick dessutom ett antal ämnen en ny harmoniserad klassificering i CLP genom att ATP 17 började gälla.

Det är därför läge att efterfråga nya uppdaterade säkerhetsdatablad från leverantörer. Tänk också på att lämna in uppdaterade säkerhetsdatablad för granskning i Chemsoft.

Badrumsprodukter kan innehålla förbjudna ämnen

Blandare till badrums- och köksutrustning tillverkas i mässning. Mässning är en legering som i huvudsak består av koppar och zink. Det är ganska vanligt att mässning också innehåller bly och arsenik. Både bly och arsenik finns på Trafikverkets förbudslista och får därmed inte förekomma i varor som byggs in i anläggningen. Det går emellertid att göra aktiva produktval då det finns badrumsblandare som inte innehåller bly och/eller arsenik. En del av dessa finns registrerade i BASTA-systemet.

Nytt utbildningskrav för diisocyanater

Från och med den 24 augusti 2023 gäller ett nytt krav i REACH för den som i sitt arbete hanterar kemiska produkter som innehåller diisocyanater.

Det finns redan idag ett svenskt krav på utbildning och medicinska kontroller enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:19) om Kemiska arbetsmiljörisker. För att undvika dubbelreglering kommer Arbetsmiljöverket att ta bort kraven på de aktuella isocyanaterna i AFS 2011:19. Genomförda utbildningar enligt AFS 2011:19 kommer att behöva kompletteras för att uppfylla de nya kraven. Läs gärna med på Arbetsmiljöverkets [hemsida](#).

REACH – Kandidatförteckningen

Kandidatförteckningen uppdaterades i januari 2023 med nio nya ämnen:

- 1,1'-[Etan-1,2-diylbisoxi]bis[2,4,6-tribrombensen], cas nr: 37853-59-1.
- 2,2',6,6'-Tetrabrom-4,4'-isopropylidendifenol (TBBPA), cas nr: 79-94-7
- 4,4'-Sulfonyldifenol (bisfenol S), cas nr: 80-09-1
- Bariumdibortetraoxid, cas nr: 13701-59-2
- Bis(2-etylhexyl)tetrabromftalat, omfattar alla isomerer och kombinationer
- Isobutyl-4-hydroxibensoat, cas nr: 4247-02-3
- Melamin, cas nr: 108-78-1
- Perfluorheptansyra och dess salter (PFHpA)
- Reaktionsblandning av 2,2,3,3,5,5,6,6-oktafluor-4-(1,1,1,2,3,3,3-heptafluorpropan-2-yl)morfolin och 2,2,3,3,5,5,6,6-oktafluor-4-(heptafluorpropyl)morfolin

Kandidatförteckningen

Totalt finns nu 233 ämnen upptagna på kandidatförteckningen. Förteckningen består av s.k. SVHC-ämnen, ämnen som har särskilt farliga egenskaper och är föremål för framtida tillståndsplikt.

Av dessa finns *Melamin* och *Bariumdibortetraoxid* i produkter i Trafikverkets kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Samtliga är i nuläget granskade som B-Riskminskning och kommer även fortsättningsvis att vara i den gruppen.

Kandidatförteckningen uppdateras varje halvår och finns tillgänglig på Echa:s [hemsida](#).

Trafikverkets Kemaliegranskningsfunktion

E-mail:
granskningsfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Utredare Material och Kemiska produkter

Svetlana Grebenshchikova, e-mail: svetlana.grebenshchikova@trafikverket.se

Isabelle Brobeck, e-mail: isabelle.brobeck@trafikverket.se

Karin Grip, e-mail: karin.grip@trafikverket.se

Trafikverkets kontaktcenter, Tel: 0771-921 921